

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.0305901 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль запасів: сучасний стан та перспективи розвитку
(на прикладі ТОВ «ТД «Інтервіндоус»»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Добровольська Тетяна Олександрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми

Важливою умовою безперервного виробничого процесу є наявність оборотних активів у матеріальній формі запасів, тому питання розкриття в обліковій політиці інформації про наявність та рух запасів потребують нагального вирішення. Розробка та впровадження основних напрямів підвищення ефективності господарської діяльності підприємства передбачає вдосконалення обліку і контролю запасів, які забезпечують менеджерів і керівників належною інформацією для прийняття управлінських рішень.

Мета дослідження

Мета дослідження полягає в розгляді питань теорії та практики бухгалтерського обліку і контролю запасів вітчизняних підприємств в сучасних умовах господарювання.

Завдання дослідження

Для досягнення означеної мети в процесі дослідження було поставлено такі завдання:

- визначити сутність категорії «запаси», їх класифікацію та оцінку;
- описати первинну документацію при здійсненні операцій з запасами на вітчизняних підприємствах;
- дослідити порядок формування синтетичного та аналітичного обліку запасів з розкриттям особливостей обліку на ТОВ «ТД «Інтервіндоус»;
- проаналізувати ефективність використання запасів на ТОВ «ТД «Інтервіндоус»;
- дослідити систему внутрішнього контролю операцій з запасами на вітчизняних підприємствах;
- визначити шляхи вдосконалення обліку та контролю запасів.

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є система обліку і контролю запасів на підприємстві ТОВ «ТД «Інтервіндоус».

Предмет дослідження

Предметом дослідження виступає теорія та практика обліку і контролю запасів на підприємствах України.

Методи дослідження

Дослідження проводилось із застосуванням діалектичного, системного та історичного підходу до вивчення сучасного стану обліку і контролю запасів. У процесі дослідження були використані загальнонаукові методи пізнання: індукція, дедукція, аналіз і синтез, групування й порівняння, конкретизація. Для обробки даних, наведених у роботі застосовувались такі методичні прийоми, як: огляд, перевірка, розрахунки, аналітичні групування, аналіз, узагальнення, зіставлення, підрахунок.

Інформаційна база дослідження

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних вчених з теорії, організації та методики обліку й контролю запасів, законодавчі акти, нормативно-правові документи, довідкові, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації, статистичні дані, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, інструктивні матеріали, первинна документація, облікові реєстри та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (35 найменувань) та 11-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 67 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі розглядаються теоретичні основи обліку запасів: їх визначення, класифікація, оцінка, документальне забезпечення обліку стану та руху запасів.

У другому розділі розкриваються особливості формування обліку запасів на ТОВ «ТД «Інтервіндоус», досліджуються проблеми та напрями вдосконалення обліку запасів.

У третьому розділі аналізується ефективність використання запасів, розкриваються методичні та практичні аспекти внутрішнього контролю, досліджується інвентаризація запасів як дієвий метод внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах, пропонуються напрями покращення обліку і контролю.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Правильна організація бухгалтерського обліку та контролю запасів є необхідною умовою для успішної діяльності підприємства. Дослідження запасів для ефективного управління господарським процесом у сучасних умовах діяльності дозволить керівництву підприємства отримувати якісну та повну інформацію. Тому розкриття питань удосконалення обліку та контролю використання запасів на сучасному етапі є актуальними, що і визначило тему кваліфікаційної роботи.

Для досягнення мети у роботі досліджено теоретичні аспекти обліку запасів, їх сутність, класифікація, оцінка на дату їх оприбуткування та на дату складання балансу. Розглянуто документальне оформлення надходження та руху запасів, проаналізовано основні первинні документи, які використовуються підприємством при здійсненні операцій з запасами. У процесі роботи досліджено порядок формування аналітичного та синтетичного обліку запасів, їх взаємозв'язок.

До недоліків документального забезпечення можна віднести застосування підприємством довільних форм первинної документації, що призводить до певного дублювання бухгалтерської інформації, несвоєчасного складання документів, трудомісткості при обробці. Для вдосконалення облікової роботи рекомендовано застосовувати на підприємстві прийняті типові форми документації відповідно до

галузевої специфіки. Також з метою удосконалення обліку запасів розглянута система обліку єдиного складу за відповідними стадіями відображення операцій з запасами. Такий підхід у системі обліку єдиного складу має забезпечувати:

- облік запасів в єдиній системі, що поєднує у собі всі склади та комори підприємства;
- моніторинг залишків запасів на підприємстві в режимі реального часу;
- відповідність інформації бухгалтерського обліку складському в частині запасів;
- прискорення документообігу та зниження кількості помилок і дублювань в інформаційних системах обліку.

Під час проведення аналізу ефективності використання запасів підприємства на підставі даних фінансової звітності встановлено, що протягом досліджуваного періоду на підприємстві відбулося значне збільшення суми сировини і матеріалів, готової продукції, МШП та нечисленне зростання запасів у незавершеному виробництві, тари і тарних матеріалів. В цілому загальна сума залишків запасів збільшилася на кінець 2018 року в порівнянні з 2016 роком на 122,3 %.

Основні показники ефективності використання матеріальних ресурсів показують, що показник матеріаломісткості виробництва за період дослідження збільшився. Якщо у 2017 році у кожній гривні виробництва продукції, робіт, послуг містилося 40 коп. матеріальних витрат, то у 2018 році – 52 коп. З метою зменшення матеріальних витрат на виробництво продукції, робіт, послуг вважаємо за необхідне порекомендувати управлінському персоналу підприємства знизити норми витрат матеріалів у розрахунку на 1 одиницю продукції, робіт, послуг, а також шукати більш дешеві джерела надходження сировини, але без втрати її якості.

Показник матеріаловіддачі зменшився за період дослідження. Матеріаломісткість має тенденцію до збільшення, оскільки є обернено пропорційним показником до матеріаловіддачі. До негативних факторів можна віднести то, що частка прибутку від основної операційної діяльності у розрахунку на 1 грн. матеріальних витрат зменшилася протягом досліджуваного періоду і склала у 2018 році 0,06 грн. проти 0,18 грн. у 2017 році.

Аналіз впливу матеріаломісткості на обсяг виробництва та собівартість продукції, робіт, послуг дозволяє виявити економію або перевитрачання ресурсів для їх виробництва. матеріаломісткість виробленої продукції (робіт, послуг) протягом досліджуваного періоду збільшилась на 0,1 грн., що призвело до істотного збільшення собівартості виробленої продукції (робіт, послуг) у частині матеріальних витрат (собівартість збільшилась на 965,4 тис. грн.) і недоотриманню обсягу виробленої продукції (робіт, послуг) на суму 1379,1 тис. грн.

На підприємстві існують резерви збільшення обсягу виробництва за рахунок зниження матеріаломісткості виробленої продукції (робіт, послуг), які у вартісному виразі складають 1379,1 тис. грн. З метою зменшення матеріаломісткості бажано переглянути норми витрат сировини та матеріалів у бік їх зменшення та здійснювати пошук дешевих та якісних джерел постачання сировини.

Отже, використання результатів аналізу допоможе підприємству більш раціонально використовувати наявні матеріальні ресурси, знаходити внутрішні резерви для збільшення виробництва продукції (робіт, послуг) за рахунок

зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції (робіт, послуг). В цілому така аналітична робота сприятиме забезпеченню ощадливого вживання запасів, їх збереженню, підвищенню ефективності їх використання у господарській діяльності підприємства.

У процесі роботи розглянуто теоретичні та прикладні аспекти внутрішнього контролю запасів. Визначено основні завдання, етапи контролю запасів на підприємстві та джерела контролю запасів. Доведено, що одним із найефективніших інструментів внутрішнього контролю запасів є інвентаризація.

Розглянуто типові помилки внутрішнього контролю обліку запасів.

Встановлено, що на досліджуваному підприємстві відсутня служба внутрішнього контролю, що знижує якість, повноту та достовірність облікової інформації. Тому, з метою підвищення ефективності ведення обліку, достовірності фінансової звітності підприємству рекомендовано створити підрозділ внутрішнього аудиту, який у своїй діяльності застосовував би комп'ютеризовані аудиторські методи.

Отже, чітко налагоджений бухгалтерський облік своєчасно забезпечує користувачів необхідною повною та достовірною фінансовою та іншою економічною інформацією для виконання всебічного аналізу господарської діяльності та обґрунтування відповідних управлінських рішень.

Впровадження результатів дослідження у практику господарської діяльності ТОВ «ТД «Інтервіндоус» дозволить керівництву покращити сучасний стан обліку та контролю підприємства.